

Rola BGK w budowie systemu poręczeniowego w Polsce

Halina Wiśniewska – Dyrektor Departamentu Wspierania
Przedsiębiorczości i Innowacji

Robert Koziński – Dyrektor Departamentu Ogólnokrajowego
Systemu Poręczeniowego

Warszawa, 28 września 2009 r.

Podstawy prawne działalności poręczeniowej BGK

- Ustawa z dnia 8 maja 1997 r. o poręczeniach i gwarancjach udzielanych przez Skarb Państwa oraz niektóre osoby prawne (z późniejszymi zmianami)
 - Program wspierania przedsiębiorczości z wykorzystaniem poręczeń i gwarancji BGK przyjęty przez Radę Ministrów 19 maja 2009 r.
 - Umowa z Ministrem Finansów z dnia 23 czerwca 2009 r. w sprawie określenia szczegółowych warunków i trybu udzielania poręczeń lub gwarancji, warunków i trybu pobierania opłat prowizyjnych oraz zasady nabywania/obejmowania akcji/udziałów w funduszach poręczeniowych
-
- Obwieszczenie Komisji Europejskiej w sprawie zastosowania art. 87 i 88 traktatu WE do pomocy państwa w formie gwarancji (20.06.2008 r.)

Kryteria poręczeń i gwarancji wykluczających pomoc publiczną - zgodnie z definicją pomocy publicznej wg 87 art. ust. 1 Traktatu UE:

Kryteria udzielania poręczeń/gwarancji nie stanowiących pomocy publicznej to m. in.:

- kredytobiorca nie ma problemów finansowych
- zakres poręczenia/gwarancji można odpowiednio zmierzyć w momencie jej udzielenia - obejmuje max 80% niespłaconego kredytu lub innego zobowiązania finansowego
- ryzyko ponoszone przez państwo (BGK), w związku z udzieleniem poręczenia/gwarancji powinno być wynagradzane odpowiednią stawką – za poręczenie/gwarancję płaci się cenę odpowiadającą cenie rynkowej, ceny podlegają weryfikacji co roku
- straty muszą być ponoszone proporcjonalnie przez kredytodawcę (bank kredytujący) i gwaranta (BGK). Odzyskanie długu z zabezpieczeń złożonych przez kredytobiorcę jest proporcjonalne (zasada *pari passu*).

Model prowadzenia działalności poręczeniowej wynikający z ustawy o poręczeniach i gwarancjach udzielanych przez Skarb Państwa oraz niektóre osoby prawne

poręczenia/gwarancje spłaty kredytów:

- powyżej 30 mln euro - Ministerstwo Finansów
- od 10 mln euro do 30 mln euro - BGK w imieniu i na rachunek Skarbu Państwa lub Ministerstwo Finansów
- od 100 tys. zł do 10 mln euro - BGK w swoim imieniu i na swój rachunek – (indywidualne poręczenia/gwarancje udzielane bankom współpracującym z BGK w tym zakresie)
- od 100 tys. zł do 5 mln zł - BGK w swoim imieniu i na swój rachunek - (poręczenia portfelowe udzielane bankom na podstawie umów PLP i PPK)
- do 500 tys. zł - regionalne i lokalne fundusze poręczeniowe z udziałem BGK

Instrumenty realizacji Programu wspierania przedsiębiorczości z wykorzystaniem poręczeń i gwarancji BGK

- indywidualne poręczenia/gwarancje BGK:
 - spłaty kredytów
 - gwarancje należytego wykonania umowy
 - promesa udzielenia poręczenia/gwarancji spłaty kredytu
- portfelowa linia poręczeniowa PLP
- poręczenie portfela kredytów PPK

W trakcie tworzenia oferty:

- poręczenia dla firm faktoringowych
- linia poręczeniowa dla firm leasingowych
- poręczenia leasingu
- poręczenia/gwarancje obligacji
- poręczenia i gwarancje udzielane na rachunek i w imieniu Skarbu Państwa
- poręczenia/gwarancje ryzyka inwestycji kapitałowych
- gwarancje wadialne

Korzyści z poręczeń/gwarancji spłaty kredytów

Kredytobiorcy:

- dostęp do kredytowania pomimo:
 - krótkiej historii kredytowej
 - posiadania aktywów o małej wartości nie akceptowanych jako wiarygodne zabezpieczenie kredytu
- konkurencyjne zabezpieczenie z uwagi na możliwość swobodnego dysponowania własnym majątkiem
- łatwa dostępność – szeroka sieć współpracujących banków
- pośrednictwo banków współpracujących zapewnia oszczędność czasu Klienta

Banki kredytujące:

- szybki zwrot z należności – 30 dni
- mniejsza pracochłonność niż inne formy zabezpieczeń
- uwolnienie części kapitału banków kredytujących na nową akcję kredytową

Poręczenie/gwarancja spłaty kredytu w trybie indywidualnym (1/3)

- kredyt inwestycyjny lub obrotowy zaciągany przez firmę o dowolnej wielkości, przeznaczony w szczególności na finansowanie projektów:
 - realizowanych z wykorzystaniem środków pochodzących z funduszy UE
 - infrastrukturalnych związanych z rozwojem sektora MŚP w tym realizowanych z wykorzystaniem środków publicznych
- limit poręczenia/gwarancji: do 80% kwoty kredytu:
 - min. 100 tys. zł
 - max równowartość w złotych 10 mln euro*
- zabezpieczenie na rzecz BGK - weksel własny in blanco Kredytobiorcy, w przypadku wyższego ryzyka wypłaty zobowiązania – dodatkowe zabezpieczenie

* wg kursu średniego waluty ogłoszonego w danym roku budżetowym przez NBP w Tabeli nr 1 kursów średnich – w 2009 r. jest to kwota nie wyższa niż 41.721.000 zł.

Procedura udzielenia poręczenia/gwarancji spłaty kredytu w trybie indywidualnym (2/3)

1. Wniosek o poręczenie/gwarancję spłaty kredytu Klient składa we współpracującym z BGK banku, który udziela kredytu
2. Bank kredytujący pozytywnie ocenia zdolność kredytową Klienta i przekazuje indywidualny wniosek Klienta o udzielenie poręczenia/gwarancji wraz z dokumentacją Klienta do BGK
3. BGK przekazuje decyzję o udzieleniu poręczenia/gwarancji spłaty kredytu Klientowi do banku kredytującego Klienta
4. Podpisywana jest Umowa o udzielenie poręczenia pomiędzy BGK a Klientem banku kredytującego, z bankiem kredytującym umowa poręczenia
5. Bank kredytujący pobiera od Klienta na rzecz BGK zabezpieczenie z tytułu udzielenia poręczenia/gwarancji spłaty kredytu

Banki, które podpisały umowy o współpracy z BGK

1. Alior Bank S.A.
2. Bank BPH S.A.
3. Bank Gospodarki Żywnościowej S.A.
4. Bank Millennium S.A.
5. Bank Ochrony Środowiska S.A.
6. Bank Pekao S.A.
7. Bank PKO BP S.A.
8. Bank Pocztowy S.A.
9. Bank Polskiej Spółdzielczości S.A.
10. Bank Spółdzielczy w Jastrzębiu Zdroju
11. BRE Bank S.A.
12. DNB Nord Polska S.A.
13. DZ Bank Polska S.A.
14. Fortis Bank Polska S.A.
15. Gospodarczy Bank Wielkopolski S.A.
16. HSBC Bank Polska S.A.
17. ING Bank Śląski S.A.
18. Krakowski Bank Spółdzielczy
19. Mazowiecki Bank Regionalny S.A.
20. Raiffeisen Bank Polska S.A.
21. West LB Bank Polska S.A.

Poręczenia portfelowe (1/2)

1. portfelowa linii poręczeńowa (PLP) – nowe kredyty
2. poręczenie portfela kredytów (PPK)* – kredyty udzielone w okresie od 19.05.2006 r. do 18.11.2008 r. i zabezpieczone zastawem rejestrowym lub/i hipoteką
 - wyłącznie dla Klientów z sektora MŚP
 - dostępne w bankach które podpiszą stosowne umowy z BGK
 - decyzja o objęciu poręczeniem kredytu – współpracujący bank
 - obejmują spłatę kredytów:
 - obrotowych (udzielonych max na 3 lata)
 - inwestycyjnych (udzielonych max na 10 lat)
 - z wyłączeniem na inwestycje kapitałowe lub na spłatę zadłużenia z tytułu innego kredytu
 - kwota poręczenia: - nie mniej niż 100 tys. zł oraz nie więcej niż 5 mln zł dla jednostkowej transakcji i/lub suma transakcji z jednym Klientem
 - max do 50% kwoty kredytu

*w przypadku PPK wyboru ekspozycji kredytowych do objęcia poręczeniem dokona bank kredytujący

Poręczenia portfelowe (2/2)

- poręczeniem nie może być objęty kredyt udzielony Kredytobiorcy, który w okresie 3 miesięcy przed datą udzielenia kredytu przewidzianego do objęcia poręczeniem PLP lub PPK
 - posiadał aktywny wpis w systemie BR,
 - otrzymał z Banku Kredytującego wypowiedzenie jakiegokolwiek ekspozycji kredytowej
 - posiadał w Banku Kredytującym zadłużenie przeterminowane powyżej 30 dni oraz ekspozycję kredytową zaliczaną do kategorii „zagrożone”
- Kredytobiorca posiada zdolność kredytową określoną zgodnie z przepisami banku kredytującego
- poręczenie obejmuje wyłącznie niespłaconą kwotę kredytu, bez odsetek oraz kosztów związanych z udzielonym kredytem,
- maksymalny okres poręczenia – okres kredytu wydłużony o trzy miesiące
- zabezpieczenie na rzecz BGK – weksel własny in blanco Kredytobiorcy
- każda spłata kredytu obniża kwotę odpowiedzialności BGK proporcjonalnie do dokonanych spłat
- brak pisemnej umowy pomiędzy Kredytobiorcą a BGK
- poręczenie wygasa, gdy kredyt zostanie wykorzystany niezgodnie z celem
- po spłacie zobowiązania przez BGK - wejście w prawa zaspokojonego wierzyciela
 - klauzula *pari passu*

Opłata prowizyjna (1/2)

- płatna z góry za okresy roczne
- uzależniona od marży banku kredytującego*
- naliczana od kwoty poręczenia/gwarancji, dla kredyty odnawialnego – od kwoty zabezpieczonego limitu kredytu
- stawki mogą ulec zmianie w wyniku corocznego porównywania z aktualnymi stawkami rynkowymi za poręczenia/gwarancje

Stawki opłat prowizyjnych (2/2)

marża Banku Kredytującego	PPK	PLP	poręczenia indywidualne BGK	gwarancje indywidualne BGK
nie więcej niż 0,25%	1,9%* 2,0%**			
> 0,25%, lecz ≤ 1,0%	2,15%			
> 1,0%, lecz ≤ 1,5%	2,25%			
> 1,5%, lecz ≤ 2,0%	2,5%			
> 2,0%, lecz ≤ 3,0%	3,0%			
powyżej 3,0%	4,0%			
nie więcej niż 5,0%		1,9%* 2,0%**	2,0%	2,5%
> 5,0% , lecz ≤ 8,0%		2,5%	2,5%	3,0%
> 8,0%, lecz ≤ 12,0%		3,0%	2,5%	3,0%
powyżej 12,0%		4,0%	2,5%	3,0%

* kredyt inwestycyjny
** kredyt obrotowy

Gwarancja należytego wykonania umowy

- obejmuje do 80% wartości umowy i nie może przekroczyć 10 mln euro
- wniosek wraz z dokumentami składany jest w oddziale BGK
- jest wydawana, jako zabezpieczenie podmiotowi podejmującemu decyzję o współfinansowaniu przedsięwzięcia ze środków Unii Europejskiej należyte wykonanie przedsięwzięcia
- jest wydawana na okres uzgodniony indywidualnie ze zleceniodawcą i wynikający z umowy o dofinansowanie przedsięwzięcia z UE
- warunek udzielania – ocena ryzyka wypłaty dokonana przez BGK
- opłata prowizyjna – co najmniej 0,50% kwoty gwarancji za każdy rozpoczęty kwartał jej obowiązywania płatna z góry za cały okres obowiązywania gwarancji
- zabezpieczenie na rzecz BGK – weksel własny in blanco wraz z deklaracją wekslową, w przypadku wyższego ryzyka – dodatkowe zabezpieczenie

Kontakt:

Bank Gospodarstwa Krajowego
Departament Wspierania Przedsiębiorczości i Innowacji

Al. Jerozolimskie 7
00-955 Warszawa

Tel. (22) 522 91 91
Fax (22) 583 82 77
e-mail: dwpi@bgk.com.pl

Rozwój systemu poręczeńiowego w Polsce

- 9 X 2001 r. - porozumienie PARP i BGK dot. zasad tworzenia systemu poręczeńiowego
- 13 VIII 2002 r. - przyjęcie przez Radę Ministrów programu „Kapitał dla przedsiębiorczych”
- 22 IV 2003 r. - wprowadzenie dokumentu „Zasady funkcjonowania funduszy poręczeńiowych i pożyczkowych”
- 2003 r.-2007 r. - dokapitalizowanie funduszy (w ramach KFPK, PHARE, SPO WKP) m.in. przez PARP i BGK
- 7 XI 2006 r. - porozumienie funduszy ws. powołania Krajowej Grupy Poręczeńiowej
- 3 II 2009 r. - przyjęcie przez Radę Ministrów dokumentu „Kierunki rozwoju funduszy pożyczkowych i poręczeńiowych dla małych i średnich przedsiębiorstw w latach 2009-2013”
- 22 V 2009 r. - rekomendacja Związku Banków Polskich dotycząca zasad współpracy pomiędzy bankami a funduszami poręczeńiowymi na rynku polskim

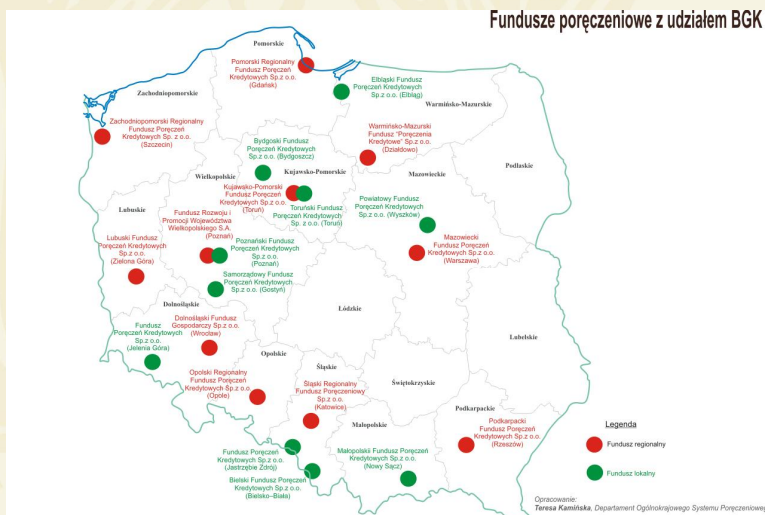
Fundusze z udziałem BGK – podstawowe informacje (stan na 30 VI 2009r.)

- 21 - funduszy poręczeniowych
- 45,6 mln zł - zaangażowanie BGK w funduszach
- 28,67 % - średni udział BGK w kapitałach zakładowych funduszy
- 159 mln zł - kapitał zakładowy funduszy
- 373,2 mln zł – kapitał poręczeniowy funduszy
- 292,6 mln zł – wartość udzielonych poręczeń w I połowie 2009

Krajowa Grupa Poręczeniowa Sp. z o.o.

- założenia (administrowanie systemu IT, opracowywanie standardów, promocja funduszy poręczeniowych)
- udziałowcy (docelowo wszystkie fundusze poręczeniowe z udziałem BGK)

Fundusze poręczeniowe z udziałem BGK

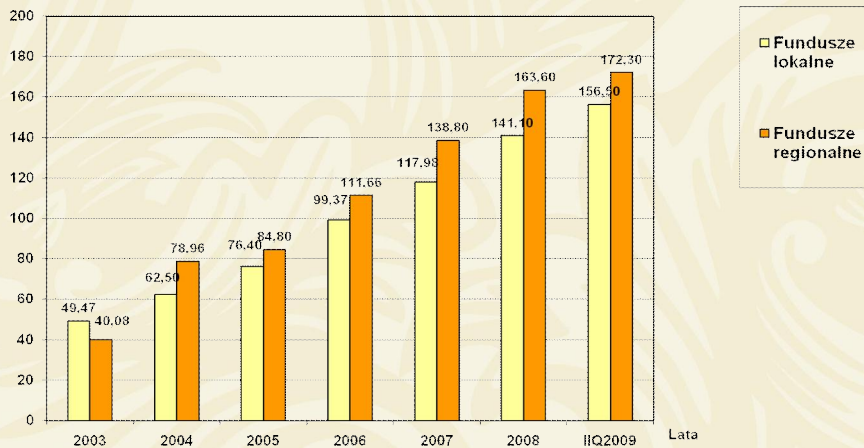
BANK
GOSPODARSTWA
KRAJOWEGO

Fundusze KGP - zaangażowanie kapitałów w poręczenia

(aktualna wartość udzielonych poręczeń /kapitał poręczeniowy)

Zaangażowanie
(%)

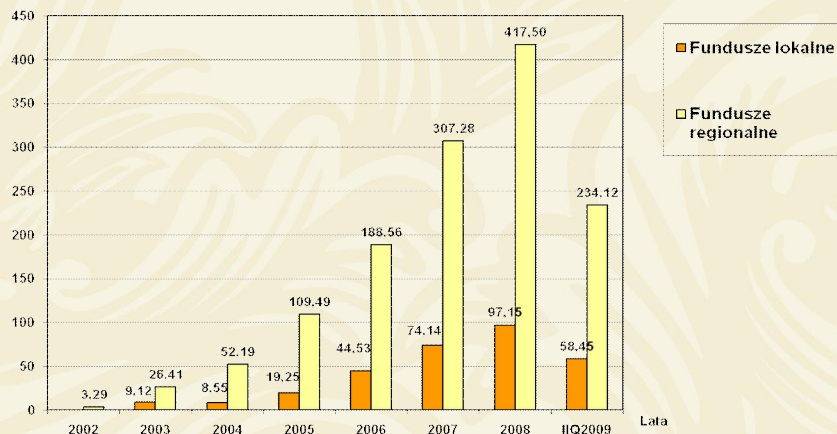

BANK
GOSPODARSTWA
KRAJOWEGO

Fundusze KGP - dynamika wartości udzielanych poręczeń

Wartość poręczeń
(mln zł)

Nowa oferta funduszy poręczeńowych:

- poręczenie wadliw (dla wykonawców ubiegających się o zamówienia publiczne)
- poręczenie leasingu
- poręczenie factoringu
- poręczenia portfelowe
- poręczenie należytego wykonania umowy

Re-poręczenie BGK – nowy produkt wsparcia funduszy

- cel:
zabezpieczenia spłaty zobowiązań wynikających z udzielonych poręczeń za zobowiązania MŚP z tytułu kredytów/pożyczek
- rodzaje re-poręczeń
 - re-poręczenie płynności - wypłacane w przypadku utraty płynności finansowej przez fundusz
 - re-poręczenie transakcji - wypłacane w przypadku wypłaty przez fundusz poręczenia wchodzącego w skład re-poręczonego portfela
 - re-poręczenia przedziałowe – wypłacane w przypadku przekroczenia ustalonego poziomu wypłat

Rekomendacje Związku Banków Polskich

- Potwierdzenie roli funduszy poręczeniowych na rynku finansowym
- Wprowadzenie standardowych procedur współpracy funduszy poręczeniowych z Bankami
- Postrzeganie funduszy poręczeniowych jako efektywnej grupy
- Zwiększenie mnożnika kapitałowego
 - 2 x dla funduszy bez udziału kapitałowego BGK i bez re-pręczenia
 - 2,5 x dla funduszy bez udziału kapitałowego BGK i bez re-poręczenia z oceną ratingową
 - 3 x z udziałem kapitałowym BGK lub regwarancją CIP lub z kapitałem 55 mln zł i oceną ratingową
 - 5 x z udziałem kapitałowym BGK i re-poręczeniem lub gwarancją CIP

Ratingi funduszy poręczeniowych

- Zwiększenie wiarygodności funduszy poręczeniowych wśród instytucji finansujących
- Opracowanie unikalnej metodologii oceny ryzyka w funduszach poręczeniowych
- Lepszy monitoring systemu poręczeniowego

Obecne ratingi funduszy

Lp.	Nazwa funduszu	Poziom ratingu	Perspektywa
1.	Kujawsko-Pomorski Fundusz Poręczeń Kredytowych	A+	STABILNA
2.	Warmińsko-Mazurski Fundusz „Poręczenia Kredytowe”	A+	STABILNA
3.	Fundusz Rozwoju i Promocji Województwa Wielkopolskiego	A+	STABILNA
4.	Toruński Fundusz Poręczeń Kredytowych	A	STABILNA
5.	Poznański Fundusz Poręczeń Kredytowych	A	STABILNA
6.	Pomorski Regionalny Fundusz Poręczeń Kredytowych	AA-	STABILNA

W chwili obecnej firma Eurostatong przeprowadza ocenę kolejnych 6 funduszy.

Kontakt:

Bank Gospodarstwa Krajowego
Departament Ogólnokrajowego Systemu Poręczeniowego
Al. Jerozolimskie 7
00-955 Warszawa
Tel. (022) 52-29-630
Fax. (022) 58-38-238
E-mail: dosp@bgk.com.pl